

Δημήτρης Τζουμάκας

Ο Ζωγράφος και συγγραφέας Γιώργος Μιχελακάκης

Ο Κόσμος δημοσιεύει σε συνέχειες, το βιβλίο του Γιώργου Μιχελακάκη: «Η Ελπίδα σε Κρίση, Κουλτούρα και Τέχνη στην εποχή της παγκοσμιοποίησης» που εξετάζει τη διαδρομή των Ελλήνων μεταναστών της Αυστραλίας, στην τέχνη, κατά την περίοδο από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο μέχρι της ημέρες μας.

Το βιβλίο κυκλοφόρησε το 2017 από τις εκδόσεις ΕΟΘΙΝΟΝ. Όποιος επιθυμεί να παραγγείλει το βιβλίο μπορεί να επικοινωνήσει με τον συγγραφέα στα EMAIL gmichelapaint@gmail.com ή eothinon@gmail.com. Για σχόλια και παρατηρήσεις μπορείτε να στείλετε email στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις gmichelapaint@gmail.com ή kosmos@kosmos.com.au ή επιστολή στην διεύθυνση Kosmos Newspaper, 654 New Canterbury Road, Hurlstone Park NSW 2193.

Όμως εφ' όσον η πίστη για ένα ελπιδοφόρο μέλλον τον έχει εγκαταλείψει, ποιο είναι εκείνο το κίνητρο που τον οδηγεί να μιλήσει μυθιστορηματικά; Μα τι άλλο, είναι η λήμπιντο και η γλώσσα.

Το μαύρο χιούμορ, είναι ο θανάσιμος εχθρός του συναισθηματισμού

Andre Breton

Μέρος 6^ο

Ο Τζουμάκας μόλις τελείωσε τη μελέτη επάνω στο έργο του Δούκα, αποπειράθηκε να γράψει μυθιστόρημα. Να πετύχει εκεί που ο Δούκας απέτυχε. Αρχισε το γράψιμο του ιδιότυπου μυθιστορηματος με τον τίτλο Η γυναίκα με τ' αγκάθια στο λαιμό, κατά το 1990 το οποίο θα ολοκληρωθεί και θα δημοσιευτεί το 1993. Αλλά με τι εφόδια ξεκίνησε ο συγγραφέας το παράτολμο αυτό εγχείρημα, να μιλήσει μυθιστορηματικά; Τι είδους μυθιστόρημα θα ήταν; Ήδη την ελπίδα για έναν καλύτερο κόσμο, την είχε απεμπολήσει. Ήταν απογοητευμένος και μελαγχολικός για ό,τι αφορά αυτό το θέμα. Η εμπειρία εκ του σύνεγγυς, μέσα στα όργανα της «αλλαγής», τον έχει πείσει για το ότι ο εχθρός είναι δυνατότερος εντός. Διακατέχεται λοιπόν από υπαρξιακή αγωνία. Έχει πλησιάσει το μηδενισμό. Θα αγωνιστεί λοιπόν πρώτα για τη σωτηρία του εαυτού, και μετά βλέπουμε.

Όμως εφ' όσον η πίστη για ένα ελπιδοφόρο μέλλον τον έχει εγκαταλείψει, ποιο είναι εκείνο το κίνητρο που τον οδηγεί να μιλήσει μυθιστορηματικά; Μα τι άλλο, είναι η λήμπιντο και η γλώσσα. Μέσα στις ριζικά αλλαγμένες κοινωνικές συνθήκες, στις οποίες ζούμε από τη δεκαετία του 1980 οι νεότεροι συγγραφείς και καλλιτέχνες, - διαφορετικές από εκείνες του Δούκα - και οι οποίες ωθούν τον κόσμο ομαδικά στην ιδιότητα και όχι στην συσπείρωση, το άτομο μένει με ότι το συνθέτει ατομικά το ένστικτο και τη γλώσσα.

Ο συγγραφέας λοιπόν, αρχίζει την περιπέτεια της μυθιστορηματικής γραφής με τον «Πόθο» του, μέσω ενός συμβατικού λόγου, οποίος αυτοκαταστρέφεται στο βαθμό που ο πόθος δεν ικανοποιείται ολοκληρωτικά. Ο λόγος έτσι αποτελεί έκφραση ενός αγωνιούντος πόθου στις συγκεκριμένες συν-

θήκες, και δεν ξεγελά πως είναι στην πραγματικότητα μια καθαρή και πηγαία ομιλία.

Το μυθιστόρημα Η γυναίκα με τ' αγκάθια στο λαιμό, θα εξελιχθεί σε δύο επίπεδα: α) Στον πόθο για την ένωση με το άλλο μισό της ύπαρξης, του αρσενικού με το θηλυκό και β) στη μέριμνα για το λόγο, ως υποκατάστατο της ελλειμματικής συνένωσης και ως προέκταση της επιβίωσης πέρα από τις χρονικές αντοχές του ίδιου του σώματος που μιλά. Γιατί η λογοτεχνία και η τέχνη, είναι ακριβώς αυτή η δυνατότητα του σώματος, να μιλά και όταν αυτό βιολογικά θα σιωπά.

Ο συγγραφέας, θα θέσει από την αρχή ένα μεγαλεπήβολο στόχο. Θα θελήσει ο λόγος του να αγκαλιάσει όλο τον πόθο και όλο τον λόγο από καταβολής πολιτισμού. Έμμεσα η υποκειμενικότητα του συγγραφέα ανοίγει προς τον κόσμο, προς την αληθινή ιστορία της λήμπιντο και του λόγου από καταβολής κόσμου. Κάτι που δεν κατάφερε ο Δούκας στο Κάτω από ξένους ουρανοί, με κλειδωμένο τον πόθο και με εφόδιο την ελπίδα για έναν καλύτερο κόσμο. Ο Τζουμάκας αντίθετα θα αρχίσει το δικό του μυθιστόρημα χωρίς το εφόδιο της ελπίδας, αλλά με απόγνωση για ατομική διάσωση και αναζήτηση της ικανοποίησης της λήμπιντο, μέσω ενός αισθητικού λόγου που δημιουργείται σαν υποκατάστατο της αδηφάγου επιθυμίας.

Αυτό το μυθιστόρημα εντάσσεται στη χωρία των έργων του 20ου αιώνα, όπου η έλλειψη της ελπίδας και η επικέντρωση στην ατομική διάσωση, θα αλλάξουν τα χαρακτηριστικά της επικοινωνίας. Ο χρόνος ως μια γραμμική παράθεση γεγονότων, θα καταστραφεί. Το υποκείμενο ζει τις στιγμές του μέσα από ένα ανακάτωμα πραγματικού και φανταστικού χρόνου. Ο χρόνος παύει να έχει σημασία. Σημασία αποκτά η στιγμή, η κάθε στιγμή που γίνεται αγχώδης λόγος, γραμμένος και καταχωμένος πάνω στο χαρτί σαν ίχνος ενός αδιάφορου χρόνου. Σημασία

έχει ο λόγος μέσα στον διαλυμένο χρόνο. «Εμπρός να φτιάξουμε ένα μύθο» θα πει ο συγγραφέας, «Ένα μυθιστόρημα μαζί». «Εδώ η ελληνική παροιμία έφτιαξε εκκλήσεις, εφημερίδες, σχολεία, σκουληκοτροφεία και δεν θα φτιάξει ένα μυθιστόρημα;». Αλλά πώς θα το φτιάξει σε μια γλώσσα που δεν εξελίσσεται; «σε μια γλώσσα νεκρή», όπως λέγει;

Ο συγγραφέας παρ' όλα αυτά, θα εκτεθεί σ' αυτόν τον άνισο αγώνα, θα εργαστεί για να έχουμε να λέμε κάποτε, όταν θα μάθουμε να εκτιμάμε τα καλά πράγματα, πως δεν ήμασταν μόνο ικανοί να πουλάμε σουβλάκια και να οργανώνουμε παροικιακούς χορούς. Καταφέραμε να αναδείξουμε κι ένα αντάξιο των καιρών μυθιστόρημα. Όμως ο συγγραφέας, θα υποστεί τα πάνδεινα για να το φέρει σε πέρας. Θα είναι στιγμές που θα νοιώθει «Ως νέος Θερβάντες, αιχμάλωτος ενός πειρατικού πολυεθνικού σκάφους». Θα έρχονται στιγμές που θα αισθάνεται ελλειμματικός και αδύναμος για μια τέτοια δημιουργία· θα φαντάζεται ότι πάσχει από «υποκειμενισμό», την στιγμή που πουλούσε μούρη και ήτανε χωμένος «μέσα στο παιχνίδι ίσαμε τα μπούνια κι αναφερότανε ως παροικιακός συγγραφέας».

Από την άλλη θα δουλέψει το μυθιστόρημά του ηρωικά, με αυταπάρανηση, χωρίς να περιμένει ανταμοιβή από πουθενά. «δεν περίμενε τίποτα μηδαμόθεν. Ούτε απ' τους μεγαλομπίζνεσμεν πατριώτες, τους σκατοφάγους κολοκυθοπειρατές, ούτε απ' τις αφιλόνητες κυρίες, τίποτα καλό τέλος πάντων απ' την παροικιακή αστική τάξη».

Ήταν στιγμές που τον κυριεύε ο φόβος, ότι τελικά η μυθιστορηματική του απόπειρα, θα καταρράκωνε την εργασιακή του καριέρα, και ότι στο τέλος θα τον συντηρούσαν τα συμπονετικά «παιδιά των λουλουδιών». «Φαντάζομαι τον εαυτό μου με κελεμπία χτυπώντας ντέφι. Ο αξιοπρεπής κ. Τηλέμαχος Τζουμάκοβιτς ενεργό μέλος ενός αιρετικού δόγματος».